

Coalitieakkoord op hoofdlijnen 2022 - 2026

**Versterken
& Vernieuwen**

*V.l.n.r.
Iris Jansen (VPD), Stijn Sips (CDA), Denise Kunst (VPD),
Gerard Vrenken (formateur), Kees de Jong (CDA), René Jansen (VPD),
Annemarie van Eenennaam (CDA)*

We realiseren ons dat we het in Dongen, 's Gravenmoer en Klein-Dongen-Vaart goed hebben. Dit goede willen we behouden en versterken. Er is echter altijd ruimte om het soms anders, vernieuwend en versterkend, te doen.

4	INLEIDING	5
	FINANCIËN	10
	NIEUWE POLITIEK	11
	WONEN	12
	LEVEN	14
	OMGEVING	15
	DUURZAAMHEID	16
	AFVAL	17
	ZORG	18
	ONDERWIJS	19
	ECONOMIE	20
	ARMOEDE	21
	VEILIGHEID	22
	COMMUNICATIE	23
	COLLEGE & PORTEFEUILLES	24

Colofon

Tekst: Volkspartij Dongen CDA Dongen – 's Gravenmoer

Foto's: Jan Stads/Pix4Profs

Ondersteuning namens gemeente Dongen: Joost van Boekel concerncontroller, Henk van Noort gemeentesecretaris, Gerard Vrenken formateur, Willem Vulto directiesecretaris, Mark van Rijen eindredacteur.

Inleiding

Voor u ligt het coalitieakkoord 'Versterken & Vernieuwen'. Een akkoord op hoofdlijnen voor de bestuursperiode 2022-2026, geschreven door de Volkspartij Dongen (VPD) en het CDA Dongen – 's Gravenmoer.

In het akkoord beschrijven wij de maatschappelijke opgaven voor onze gemeente. Wij spreken onze ambities uit over hoe we de opgaven aanvliegen en oppakken. Door het beschrijven van de hoofdlijnen kunnen we beter inspelen op nieuwe ontwikkelingen en veranderende omstandigheden. Dat is ook nodig, omdat ontwikkelingen zich in een hoog tempo opvolgen. De corona-pandemie heeft gevolgen voor onze samenleving op korte en lange termijn. Denk hierbij aan uitgestelde projecten, toegenomen zorgvragen, eenzaamheid en leerachterstanden. Ook de ontwikkelingen in de wereldpolitiek en de stijgende inflatie leiden tot onzekere vooruitzichten voor de gemeente en voor onze inwoners.

Samenwerken

De hoofdlijnen vragen om een nadere uitwerking en concretisering in de komende periode. Daarmee bieden we ook ruimte voor onze inwoners, maatschappelijke partners en politieke partijen om samen invulling te geven aan de uitwerking. Met elkaar geven we vorm aan de vraag hoe we de opgaven en ambities gaan verwezenlijken. Dat sluit aan bij onze inzet om de inwonersparticipatie te versterken. Met dit coalitieakkoord willen we iedereen in onze gemeente uitnodigen om mee te denken en mee te doen. Onze inwoners moeten zich actief betrokken en gehoord voelen, en invloed kunnen blijven uitoefenen op de keuzes die uiteindelijk worden gemaakt.

In het akkoord staan veel onderwerpen die niet alleen in de verkiezingsprogramma's van VPD en CDA zijn opgenomen, maar die ook te lezen zijn in de programma's van de andere politieke partijen. Wij hopen dan ook dat alle raadsfracties zich voor een belangrijk deel herkennen in

het akkoord en wij willen hiermee de basis leggen voor een constructieve samenwerking in de komende jaren. Er is ruimte voor de gemeenteraad om met elkaar in debat te gaan over de uitwerking van de opgaven en ambities. Wij schuwen wisselende meerderheden niet en doorbreken de ‘traditionele’ coalitie- en oppositie-verhoudingen. Ambities die door zowel VPD als CDA worden omarmd, vindt u in dit akkoord terug.

Ambities meer op detail

In dit akkoord werken we drie thema’s meer gedetailleerd uit. Wij zijn van mening dat er op deze thema’s regie en snelle acties vereist zijn. Aan de volgende drie opgaven geven we meer richting in het akkoord:

- Financiën
- Nieuwe politiek
- Wonen

Wij zullen in het akkoord nader toelichten waarom deze thema’s gekozen zijn. Daarnaast zijn er thema’s die de komende tijd speciale aandacht verdienen. Wij denken hierbij onder andere aan de gevolgen van de coronacrisis, aan opvang van vluchtelingen uit Oekraïne, aan onderwijshuisvesting, aan eenzaamheidsproblematiek en aan de toenemende maatschappelijke druk onder jongeren.

Takendebat

Met het voorliggende akkoord is er voldoende ruimte om het aangekondigde takendebat te houden. Door te volstaan met het benoemen van de maatschappelijke opgaven en ambities, en nog lang niet voor alle taken concrete keuzes te maken, staat het akkoord het debat niet in de weg. De hoofdlijnen kunnen een beoordelingskader vormen voor de beantwoording van de vraag of taken bijdragen aan de maatschappelijke opgaven en ambities. Het takendebat kan daarmee (financiële en ambtelijke) ruimte scheppen voor de uitvoering van de opgaven en ambities.

Financiën

De beschikbaarheid van middelen en de verdeling van middelen over de verschillende opgaven is van grote invloed op de uitvoering. Een solide financieel beleid vraagt dat we elk jaar weer kritisch kijken naar wat op een verantwoorde wijze haalbaar is, gegeven de financiële mogelijkheden. Het hoofdlijnenakkoord bevat geen financiële doorrekening. De (eerste) uitkomsten van het takendebat, de meicirculaire van het Rijk, de jaarrekening 2021 en eerste bestuursrapportage van 2022 worden vertaald in de programmabegroting 2023-2026. Na de uitwerking en concretisering van de ambities vindt de toedeling van middelen plaats. Afhankelijk van de precieze planning van het takendebat komt het nieuwe college, vlak voor of vlak na de zomer van 2022, met een opdrachtaanvaarding. Dat document geeft een totaaloverzicht van alle opgaven en opdrachten zoals die voortkomen uit dit akkoord op hoofdlijnen en uit het takendebat. In de periode hierna zal het college aanvangen met de uitwerking van de opgaven. Naar verwachting zullen de meeste uitwerkingen worden opgenomen in de begroting 2024.

Bestuursstijl en bestuurlijke vernieuwing

De coalitie wil werk maken van het verbeteren en vernieuwen van de bestuursstijl en -cultuur. Meer transparantie, een toegankelijk en aanspreekbaar bestuur en meer en eerdere betrokkenheid van onze inwoners bij beleid. Daarbij moet vooraf duidelijk zijn wanneer en waarover inbreng mogelijk is en achteraf moet helder zijn hoe de inbreng van de inwoners is afgewogen. We zijn van mening dat dit leidt tot betere ideeën, meer draagvlak, grotere betrokkenheid en toegenomen vertrouwen. Wij vinden ‘nieuwe politiek’ nadrukkelijk een aangelegenheid voor de gehele raad, het college en de gemeentelijke organisatie. Voor onze inwoners is er maar één gemeente. Dat vraagt om een goed samenspel, waarin ieder zijn verantwoordelijkheid kent en neemt.

Wethouders

De coalitie treedt met vier wethouders aan. Hiervoor gelden verschillende redenen:

- Het takenpakket van de gemeente neemt toe, wordt complexer en is met de maatschappelijke opgaven waar we voor staan verder verzwaard.
- Het biedt de mogelijkheid tot een meer evenwichtige portefeuilleverdeling en daarmee tot specialiseren, wat de diepgang van de kennis van een wethouder ten goede komt.
- We willen dat de gemeente goed vertegenwoordigd wordt en aan tafel zit in de regionale samenwerkingen, wat steeds meer inzet vraagt.
- De zichtbaarheid van het college in de wijken en kernen willen we vergroten.

De totale tijdsbesteding van de vier wethouders is in totaal 3,6 fte, waarbij iedere partij een eigen invulling geeft aan de onderling gelijke verdeling. Vanzelfsprekend moet dit financieel verantwoord zijn. De dekking van de extra kosten die hiermee gemoeid zijn vindt plaats vanuit de bevroering van de zogenoemde opschalingskorting. Met die opschalingskorting anticipeerde het Rijk op schaalvergroting bij gemeenten.

De opschalingskorting is bevroren, omdat de schaalvergroting nooit heeft plaatsgevonden. Dit levert de gemeente een financieel voordeel op en dit wordt ingezet voor de uitbreiding van het aantal wethouders. Het doel waarvoor het geld oorspronkelijk bedoeld was blijft hetzelfde: versterking van de bestuurskracht.

Inwonersparticipatie

Inwoners en andere politieke partijen zijn uitgenodigd om mee te denken over aanvullingen en aanpassingen aan het coalitieakkoord. Op 3 mei 2022 hebben wij een concept-coalitieakkoord 2022-2026 gepresenteerd, waarop zij mochten reageren. Tot en met vrijdag 6 mei kon het geven van reacties, het doen van suggesties en het stellen van vragen via een webpagina. Op zaterdagochtend 7 mei was het mogelijk

voor inwoners en andere politieke partijen om op locatie hun vragen te stellen of suggesties mee te geven voor aanpassingen in het conceptakkoord. De VPD en het CDA waren in alle drie de kernen van de gemeente te vinden.

'Versterken & Vernieuwen'

Het coalitieakkoord heeft de titel 'Versterken & Vernieuwen'. Wij waarderen onze gemeente in de breedste zin van het woord en hebben oog voor wat er allemaal al is. We realiseren ons dat we het in Dongen, 's Gravenmoer en Klein-Dongen-Vaart goed hebben. Dit goede willen we behouden en versterken. Er is echter altijd ruimte om het soms anders, vernieuwend en versterkend, te doen. Graag gaan wij met de gemeenteraad, inwoners, maatschappelijke instellingen, ondernemers en partners aan de slag om deze vernieuwing invulling te geven.

Namens,**Volkspartij Dongen**

*René Jansen
Denise Kunst
Iris Jansen*

CDA Dongen - 's Gravenmoer

*Stijn Sips
Kees de Jong
Annemarie van Eenennaam*

Dongen 19 mei 2022

FINANCIËN

 PRIORITEIT

De afgelopen jaren is gewerkt aan het verbeteren van de financiële positie van de gemeente Dongen. Er zijn onder andere bezuinigingen doorgevoerd en afspraken gemaakt over het beheersen van de schuldquote en het verbeteren van de solvabiliteit.

In het takendebat zal de gemeenteraad beslissen over welke taken de gemeente zou moeten uitvoeren en welke niet. Hierdoor wordt er richting gegeven aan het handelen van de gemeente en is er de mogelijkheid om financiële ruimte te scheppen.

Welke ambities hebben we?

- We sturen op een structureel **sluitende begroting en een positief jaarresultaat**.
- Het maximale niveau van de **schuldquote blijft 130%**. Vanwege de voorgenomen bouw van een viertal IKC's heeft de gemeenteraad besloten dat in 2028 de schuldquote moet zijn afgebouwd naar (maximaal) 130%.
- We beseffen dat een lage solvabiliteit meer risico's heeft dan een hoge schuldquote. We streven naar een jaarlijkse toevoeging van € 500.000,- aan de algemene reserve om de **solvabiliteit te verbeteren**.
- Bij financiële afwijkingen worden **(financiële en uitvoerings-) afwegingen** binnen de gehele begroting gemaakt.
- Het uitgangspunt blijft dat de **OZB-tarieven** maximaal meestijgen met het inflatieniveau. De afvalstoffen- en rioolheffing houden we op een kostendekkend niveau.
- Leges zijn in onze gemeente maximaal **kostendekkend**.
- **Subsidiemogelijkheden** worden optimaal benut bij realisatie van opgaven en ambities.
- Op het **subsidieprogramma** rust nog een taakstelling van 25%. In het nieuwe subsidieprogramma komt geen aanvullende taakstelling (bezuiniging).

NIEUWE POLITIEK

 PRIORITEIT

Inwoners moeten mee kunnen denken over oplossingen in hun (directe) omgeving of inbreng kunnen leveren aan het gemeentelijk beleid. De gemeente is er immers voor haar inwoners. "Nieuwe politiek" staat voor een open, toegankelijke en transparante stijl, waarbij keuzes gemaakt worden nadat eenieder die dat wil een inbreng heeft kunnen leveren en de argumenten gewogen worden. Hier ligt een verantwoordelijkheid voor iedere volksvertegenwoordiger, het college van B&W en de gemeentelijke organisatie. De verkiezingen kenden een tegenvallend opkomstpercentage van 44,9%. Dit benadrukt het belang om inwoners actiever te betrekken bij de Dongense politiek. Meer mét de inwoner, en minder over de inwoner.

Welke ambities hebben we?

- De **werkgroep Democratische Vernieuwing** van de gemeenteraad uitbreiden met een afvaardiging van het college en van ambtenaren uit de gemeentelijke organisatie. We moeten beter afstemmen met elkaar wat we willen, hoe we dat willen en wie daar een rol in heeft. De werkgroep zal haar eigen kaders en opdrachten formuleren in een nota, waarbij de denkkraft, daadkracht en betrokkenheid van inwoners maximaal worden benut. Deze nota leggen we voor aan de gemeenteraad. De werkgroep heeft als taak met concrete, praktisch toepasbare voorstellen te komen ter verbetering van de lokale democratie.
- Het college van B&W wordt **zichtbaarder in de wijken en kernen**, mede doordat we een vierde wethouder aanstellen. Iedere wethouder is het aanspreekpunt voor een kern of voor enkele wijken en zal hier regelmatig te vinden zijn bij activiteiten. De wethouder is op de hoogte van de actuele zaken in de kern of wijk en agendeert problematiek binnen het college. We maken structureel uren vrij in de week voor een wethouder en/of het gehele college om op werkbezoek te gaan, zowel in de wijken/kernen als bij ondernemers en bij onze partners.
- We buigen ons over de vraag hoe we **dorps- en wijkraden** toekomstbestendig maken. Dit doen we samen met de dorps- en wijkraden.

- We werken in de **regio**, vanuit de inhoud, goed samen om de gemeente te versterken. Hierbij zijn we duidelijk zichtbaar en actief. Vooraf stellen we concreet doelen op voor wat we in de regio willen bereiken. We informeren de gemeenteraad en inwoners over de resultaten voor de gemeente.
- We breiden het programma **Jeugd & Politiek** uit en stellen de kaders in het takendebat.

WONEN

Het nationale Programma Wonen laat zien dat iedere gemeente een opgave heeft in het realiseren van extra woningen. Zo ook de gemeente Dongen, waar tot 2030 ruim 250 extra woningen nodig zijn bovenop de huidige prognoses.

In de komende periode beginnen we met de ontwikkeling van ongeveer 385 woningen in de nieuwbouwwijken aan de Noorderlaan en de Waspikseweg. Ook in de regio worden bouwafspraken gemaakt en tonen we ambitie bij het opstellen van het Verstedelijkingsakkoord. Daarnaast hebben we de opgave om bestaande gebouwen, zoals vrijkomende onderwijslocaties, te transformeren naar woningen. Het reeds uitgevoerde woonbehoefteonderzoek benadrukt de opgave om voldoende betaalbare woningen te realiseren, waarbij het aanbod moet aansluiten op de woonbehoefte van een aantal doelgroepen. Door de toegenomen druk op de woningmarkt is het voor jongeren en starters moeilijk om een woning te bemachtigen. Ouderen wensen zowel betaalbare als duurdere koopappartementen en betaalbare patiowoningen, wat bijdraagt aan de opgave om doorstroming te bewerkstelligen. Er ligt ook een opgave om voldoende sociale en middeldure huurwoningen te realiseren.

Welke ambities hebben we?

- We pakken als gemeente de **regie** in de woningbouwopgave. Hiervoor onderzoeken we of actieve grondpolitiek daaraan bijdraagt, maken we afspraken met de woningcorporatie en gaan we actief in gesprek met ontwikkelaars om gewenste planologische ontwikkelingen mogelijk te maken.

PRIORITEIT

- We stellen zo snel als mogelijk een **huisvestingsverordening** op die periodiek geëvalueerd, en eventueel herzien, wordt. Dit biedt de mogelijkheid om onder andere een zelfbewoningsplicht te regelen, woningsplitsing te vereenvoudigen en regels vast te leggen over de toewijzing van huurwoningen.
- We onderzoeken samen met woningbouwcorporaties mogelijkheden om **voorrang te verlenen** aan eigen inwoners en aan mensen met een economische of sociale binding met de gemeente Dongen en leggen dit vast in afspraken.
- We zetten in op een betekenisvolle **verruiming en versnelling** van ons woningbouwprogramma. We bouwen meer dan de woningbouwprognose die de provincie, 110 woningen per jaar, nu hanteert. We sturen hier actief op. We benutten daarvoor de kansen die het Verstedelijkingsakkoord gaat bieden.
- We actualiseren de **woonvisie 2017 - 2027**. Het woonbehoefteonderzoek 2021 benadrukt onder andere het belang van nieuwe woonvormen en van het transformeren van (leegstaande) gebouwen, om te voldoen aan de woonbehoefte van diverse doelgroepen. Hierbij benadrukken we steeds het belang van een evenwichtige kern- en wijkopbouw in het woningbouwprogramma. In de woonvisie verwerken we het (regionale) woonbehoefteonderzoek en de woonzorganalyse die in Hart van Brabant wordt uitgevoerd.
- De maximale koop- / aanneemsom om in aanmerking te komen voor een **starterslening** volgt de ontwikkeling van de Nationale Hypotheek Garantie (NHG).
- We geven ruimte aan nieuwe betaalbare (flexibele) woon- en bouwvormen, zoals **studio's en tiny houses**, die geschikt zijn voor onder andere alleenstaanden, jongeren, spoedzoekers en (jonge) koppels.
- We bouwen **duurzaam en circulair**, en houden rekening met de woon- en leefomgeving. We stimuleren en doen mee aan duurzame woningbouw experimenten, zoals waterneutraal bouwen en inwonereninitiatieven. Bij planontwikkeling wordt vooraf een percentage groen als kader meegegeven om voldoende groen te behouden.

LEVEN

In onze gemeente doen we dingen samen. Dit zien we terug in ons uitgebreide en goed ingerichte verenigingsleven en de inzet van vele vrijwilligers(organisaties). De activiteiten die worden georganiseerd, trekken veel bezoekers van binnen en buiten de gemeente. Er zijn echter steeds meer uitdagingen voor onze verenigingen, stichtingen en organisaties om hun activiteiten te kunnen blijven organiseren. Daarom zien we reden om het verenigingsleven te versterken en om sport & cultuur te stimuleren. We versterken de leefomgeving van onze inwoners, onder andere met recreatie en toerisme.

Welke ambities hebben we?

Verenigingsleven

- Het nieuwe **evenementen- en vergunningenbeleid** werken we uit samen met organisatoren, verenigingen en belanghebbenden. We willen onder andere komen tot eenvoudigere vergunningaanvragen voor evenementen en vergunningen voor meerdere jaren.
- We werken mee aan de komst van de **verenigingshal**.

Sport & Cultuur

- We willen meer jeugdigen en jongeren aan het **sporten krijgen**. We stimuleren en faciliteren initiatieven waarbij zij kennis kunnen maken met sport en bewegen.
- We maken een **toekomstvisie** voor cultuur-historisch, industrieel en religieus erfgoed. Hier betrekken we de kerkenvisie bij.
- De uitgangspuntennotitie om te komen tot een **toekomstbestendig Cammeleurconcept** wordt verder uitgewerkt door procesregisseur, Cammeleur-partners en gemeente. We volgen de huidige koers en wachten de uitkomsten af.
- We stimuleren initiatieven die kinderen de mogelijkheid bieden om kennis te maken met **dans, muziek en toneel**.

Recreatie en toerisme

- We gaan aan de slag met de **gebiedsvisie Kanaalzone Noord**. In deze visie verbinden we de kanaal-, sport- en de ecologische verbindingzone en onderzoeken we de ontwikkelingsmogelijkheden.
- We werken samen met de recreatieve ondernemers om de **toeristische kwaliteiten** van de gemeente Dongen onder de aandacht te brengen en te versterken.

OMGEVING

Dongen is een prettige en aantrekkelijke gemeente om in te leven. Om onze gemeente mooi te houden en nog mooier te maken, werken we gericht aan het oplossen van de uitdagingen op het gebied van verkeer, openbare ruimte en leefbaarheid in de wijken.

Welke ambities hebben we?

- We voeren in alle wijken en kernen een **brede schouw** uit. Dit doen we samen met inwoners en belangenorganisaties. De uitkomsten van deze schouwen worden bij voorkeur direct opgepakt met de reguliere werkzaamheden. Lukt dit niet, dan worden ze vertaald in uitvoeringsplannen.
- Bij het ontwerpen van de openbare ruimte, letten we op de **multi-functionele inrichting** zodat zoveel mogelijk openbare functies (zoals sporten, ontmoeten en verblijven) met elkaar kunnen worden gecombineerd.
- Het **verkeersplan 's Gravenmoer** blijft hoge prioriteit hebben. We pakken de voorbereiding en uitvoering flexibel op. Eventuele vertraging op één van de onderdelen kan zo niet leiden tot vertraging van andere onderdelen.
- Om het verkeer in de gemeente veiliger te maken, inventariseren we waar verkeersonveilige situaties zijn. We maken een plan om deze situaties op te lossen.
- Via Right to Challenge nodigen we inwoners uit om **speelplaatsen** aan te pakken, te verbeteren of te vervangen.
- Tussen Dongen, 's Gravenmoer en Klein-Dongen-Vaart realiseren we een **beweegzone**. Deze sluit aan op de ecologische verbindingzone.

DUURZAAMHEID

Duurzaamheid is een belangrijk thema in de komende jaren. We staan voor de opgave om in 2050 voor 95% CO2 neutraal te zijn. Als tussenstap moet in 2030 een CO2 reductie van 49% zijn gerealiseerd. Een belangrijk deel van de aanpak wordt weergegeven in de Regionale Energie- en Klimaatstrategie (REKS). Daarnaast is de Transitievisie Warmte (TVW) vastgesteld, waarin beschreven wordt hoe de woningen stap voor stap van het aardgas afgaan. In de uitvoering zijn we afhankelijk van de technische ontwikkelingen, de deelname in regionale samenwerkingen, het maatschappelijk draagvlak en de financiële middelen die we ontvangen van het Rijk en/of de provincie. De opgaven pakken we samen op met de inwoners, ondernemers en organisaties. Ieder heeft hier een eigen rol en verantwoordelijkheid in. Wij zien een voorbeeldfunctie weggelegd voor de gemeente.

Welke ambities hebben we?

- In de regio werken we samen verder aan de **Regionale Energie- en Klimaat Strategie** (REKS). De gemeenteraad zal, op basis van alle beschikbare informatie, de keuze maken of we deelnemen aan het Regionaal Publiek Ontwikkelbedrijf. Middels inwonersparticipatie komen we tot kaders voor de uitvoering van de REKS.
- We ontwikkelen samen met de inwoners wijkgerichte **uitvoeringsplannen** vanuit de Transitievisie Warmte en we brengen met een communicatieplan de (financiële) consequenties voor inwoners in beeld.
- Het college werkt verschillende scenario's uit waarin de keuzes en de kosten voor het verduurzamen van de **gemeentelijke gebouwen** worden uiteengezet. Op basis hiervan vullen we de voorbeeldfunctie van de gemeente verder in.
- We ontzien landbouw- en natuurgebieden als locaties voor zonnepanelen door daken als eerste te voorzien (**'zonneladder'**). We onderzoeken daarom de mogelijkheid om (gemeentelijke) objecten, zoals parkeerplaatsen en gemeentebouwen, te voorzien van zonnepanelen.
- We willen een 'groene' gemeente zijn met een voldoende **groene buffer** aan de gemeentegrenzen.

- We continueren en ondersteunen het **EnergieLoket** Dongen. We blijven onze inwoners adviseren en bewust maken over de verduurzamingsopgave.
- Duurzaamheid grijpt in op ieder beleidsterrein. Bij nieuw beleid benoemen we welk effect het heeft op de **duurzame ontwikkelingsdoelen**.
- We brengen in beeld hoe we de **circulaire economie** in het gemeentelijk beleid kunnen versterken.

AFVAL

Er ligt een grote opgave om de VANG (Van Afval Naar Grondstof) doelstellingen te halen. In 2025 mag er per inwoner nog slechts 30 kg restafval worden ingezameld. Volgens de laatste meting (2021) leverde de Dongenaar gemiddeld 135 kg restafval in. We liggen daarmee nog niet op schema. Als we de wettelijke doelstelling willen halen, zullen we allemaal aan de slag moeten. Een schone leefomgeving draagt bovendien bij aan het gevoel van veiligheid en gezondheid van onze inwoners.

Welke ambities hebben we?

- We stimuleren bewustwording in alle lagen van onze samenleving door heldere voorlichting en communicatie over nut en noodzaak van **scheiding en hergebruik van grondstoffen**.
- Het college biedt in 2022 een plan aan met scenario's om de doelstelling van **30 kg restafval** per inwoner per jaar te halen.
- **Zwerfafval** pakken we actief aan. We stimuleren inwoners om als 'ZAPper' (Zwerf-Afval-Pakker) aan de slag te gaan.
- We voeren het **pasjessysteem** (zonder limiet voor eigen inwoners) in op de milieustraat om zo bedrijfsafval en afval van buiten de gemeente te weren.

ZORG

We zien een opgave om zorg dichtbij de mensen te organiseren, ofwel laagdrempelig bereikbare en beschikbare zorg voor iedereen. Afgelopen periode is begonnen met de uitwerking van het Dorpsteam. Inwoners met een zorgvraag kunnen zich wenden tot het Dorpsteam, dat bestaat uit partnerorganisaties. Het Dorpsteam zorgt, wanneer nodig, voor doorgeleiding naar het gemeentelijk team. Daarnaast is de gemeente verantwoordelijk voor de jeugdhulp. We hebben de opgaven om deze zorg betaalbaar, toegankelijk en zo veel mogelijk in de eigen omgeving plaats te laten vinden. Samenwerking in de regio is hierbij een vereiste.

We stimuleren een gezonde leefstijl bij inwoners. Het huidige 'Lokaal Preventieakkoord' richt zich op het terugdringen van gezondheidschade als gevolg van roken, drugs- en alcoholgebruik, overgewicht en mentale gezondheid.

Ook onze gemeente heeft te maken met vergrijzing. We hebben een opgave om ouderen betrokken te houden in de samenleving. Mantelzorgers zijn een belangrijke ondersteuner in de dagelijkse zorg van een hulpbehoevende. De druk op mantelzorgers is de afgelopen jaren toegenomen. We willen hier als gemeente goed op in blijven spelen.

Welke ambities hebben we?

- We werken de contouren van het **Dorpsteam** verder uit tot een werkzaam concept dat in de praktijk wordt doorontwikkeld.
- Het principe '**één huishouden, één plan, één regisseur**' wordt geïmplementeerd in het zorgconcept.
- Er is een digitale **Sociale Kaart** die jaarlijks wordt geactualiseerd en fysiek verspreid.
- We breiden het '**Lokaal Preventieakkoord**' uit.
- We gunnen ieder kind een **sociaal vangnet**. We onderzoeken daarom of het mogelijk maken van gratis sporten voor kinderen hieraan bijdraagt.

- We brengen in beeld wat we al doen en wat we nog meer kunnen doen om onze **ouderen** betrokken te houden bij de samenleving.
- We herijken het **mantelzorg- en zorgvrijwilligersbeleid** om aan te blijven sluiten bij de behoefte van mantelzorgers en zorgvrijwilligers.

ONDERWIJS

De gemeente draagt verantwoordelijkheid voor huisvesting van het primair onderwijs. In 2017 is hiervoor het Onderwijshuisvestingsplan vastgesteld. Er komen zes integrale kindcentra (IKC) om de doorlopende leerlijnen van kinderen te versterken. Momenteel is in Klein-Dongen-Vaart het eerste IKC gebouwd. In 2021 is ingestemd met de bouw van IKC Beljaart, IKC J.J. Anspachschool en IKC 's Gravenmoer. De opheffing van KBS Noorderpoort beïnvloedt de voorbereiding op de bouw van IKC Biezen. De afgelopen periode is Dongen verrijkt met de nieuwbouw van het Cambreur College.

We gaan verder met uitvoering van de Onderwijsvisie '(Op)groeien in de gemeente Dongen': gezond en bewegen, ontwikkelingen op gebied van cultuur en ondersteuning bij onderwijsachterstanden.

Welke ambities hebben we?

- De gemeente voert duidelijk de regie in onderwijshuisvesting. Voor **IKC De Biezen** worden nieuwe scenario's uitgewerkt, rekening houdend met onder andere de bezettingsgraad, gymzaal Otterdonk en de kosten.
- We zetten de **Onderwijsvisie** '(Op)groeien in de gemeente Dongen' door en bekijken of de middelen uit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) hieraan bij kunnen dragen.
- We zetten onze lokale en regionale netwerken in om het **onderwijs en het (Dongense) bedrijfsleven** bij elkaar te brengen.

ECONOMIE

In onze gemeente zijn meer dan 2.500 ondernemingen gevestigd. In al onze kernen en wijken werken ondernemers aan hun en onze toekomst. Met de komst van Tichelrijt 3 zijn er nieuwe mogelijkheden voor bedrijven om zich te vestigen in onze gemeente.

De onzekerheden van vandaag de dag hebben een effect op onze ondernemers en de lokale economie. Het is daarom extra belangrijk dat de gemeente de verbindende partij is tussen ondernemers, werknemers, werkzoekenden, inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt en studenten.

Welke ambities hebben we?

- Via **accountmanagement ondernemen** zorgen we voor actieve en korte lijnen tussen gemeente en ondernemers. We blijven in gesprek met ondernemers in alle kernen om de behoeften (nog) beter in beeld te krijgen.
- We zoeken de samenwerking en aansluiting in **lokale en regionale initiatieven** die de lokale economie versterken.
- Samen met de (deelnemende) ondernemers evalueren we de **reclamebelasting**.
- De beleidsregel tijdelijke **huisvesting arbeidsmigranten** 2019 wordt geëvalueerd met ondernemers en inwoners. Op basis van de evaluatie kan het beleid worden aangepast.
- We blijven ons inzetten voor een **vitaal buitengebied**, met een groen karakter. Hierbij bieden we mogelijkheden voor passende nevenfuncties van agrarische bedrijven.
- We blijven **inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt** stimuleren en ondersteunen. Maatwerk is het uitgangspunt in de gezamenlijke inspanning van inwoner en gemeente.
- Een eigen inkomen genereren is de beste manier om in eigen levensonderhoud te voorzien en zorgt ervoor dat iedereen kan

meedoen in de samenleving. We overwegen daarom om in gepaste situaties een tegenprestatie, zoals vrijwilligerswerk, te vragen als springplank om uit een uitkeringssituatie te komen.

- We verbinden onze **lokale economie en de Participatiewet** steviger met elkaar. Onze ondernemers hebben behoefte aan werknemers en inwoners willen een passende baan. De gemeente kan hier met goede samenwerking en bemiddeling een verbindende rol in vervullen.

ARMOEDE

Met de toenemende energieprijzen, oplopende rentestand en de inflatie kan armoede voor meer inwoners een probleem worden. De Raad voor Volksgezondheid en Samenleving spreekt over een symptoom van een groter maatschappelijke probleem. Er ligt een opgave om te zoeken naar passende (maatschappelijke) oplossingen. De hulpverlening van de gemeente moet zich ook richten op het versterken van basis- en financiële vaardigheden. Ook het leveren van nazorg aan inwoners die uit de schuldsanering komen, is een opgave.

Welke ambities hebben we?

- De **minimagrens** blijft 120%.
- We blijven ons inzetten voor **preventief armoedebeleid** en bekijken de mogelijkheden om het uit te breiden, zoals gebeurt met het vroegsignaleringsplan.
- Binnen het armoedebeleid blijft er een belangrijke rol weggelegd voor de **(lokale) partners**.
- We brengen in kaart hoe we **nazorg en ondersteuning** kunnen bieden aan mensen die recent schuldenvrij zijn.
- In de **aanpak van Energiearmoede** en uitvoering van regelingen, wordt gezamenlijk opgetrokken in de regio Hart van Brabant. We zoeken naar aanvullende maatregelen om beter en gericht te helpen.

VEILIGHEID

22

De gemeente Dongen is in vergelijking met andere gemeenten in Nederland een veilige en leefbare plaats. Dit willen we graag zo houden. We werken op alle terreinen samen met onze partners binnen de gemeente en binnen de regio.

Daarom richten we ons in team Langstraat (politie) op 'high impact crimes' en het tegengaan van ondermijning. De toename van verwarde personen leidt tot extra inzet en belasting van politie, boa's en wijk-ggz.

Veiligheid vraagt ook om een goede crisisorganisatie en goed toegeruste vrijwillige brandweer. Beide hebben daarom nadrukkelijk aandacht binnen onze gemeente.

Welke ambities hebben we?

- In 2022 evalueren we in samenspraak met inwoners het **veiligheidsbeleid**. Deze aandachtspunten brengen we ook in bij het opstellen de jaarplannen van de politie.
- De zichtbaarheid van **boa's** in alle kernen is belangrijk voor het veiligheidsgevoel. De boa-capaciteit is met corona-steungelden tijdelijk verhoogd naar 4 fte. Het effect van de toename in boa-capaciteit brengen we in beeld en op basis daarvan maken we een afweging over de toekomstige formatie.
- **Ondermijning** beïnvloedt alle lagen van de samenleving. We zetten daarom in op het geven van voorlichting.
- We continueren de controle van de **huisvesting arbeidsmigranten** en/of kamerverhuur en geven voorlichting aan inwoners over de mogelijkheden om misstanden te herkennen en te melden.
- We blijven het behoud van de twee **brandweerposten**, in Dongen en 's Gravenmoer, bepleiten in de regio. We investeren in de verbinding met de vrijwilligers.

COMMUNICATIE

23

Inwoners hebben aangegeven dat de communicatie van de gemeente Dongen aandacht behoeft. Inwoners willen vooraf (meer) betrokken worden bij de beleidsvorming. Daarnaast is achteraf communiceren over de opbrengst, een terugkoppeling over de verwerking van de input en een juiste argumentatie om de keuzes te verdedigen ook een grote wens die leeft. Er doet zich de opgave voor om dit goed vorm te geven en in te spelen op de behoeften die bij inwoners spelen.

Welke ambities hebben we?

- Met een onderzoek naar de **externe communicatie** van de gemeente brengen we, samen met de inwoners, de verbeterpunten in beeld. Dit leidt tot een actieplan om te komen tot een verbeterde dialoog en (externe) communicatie.
- De wethouders van de gemeente moeten laagdrempelig te bereiken en aanspreekbaar zijn. Zij zullen hun werkplek steeds vaker vormen, ergens in de gemeente, '**op locatie**'.
- De gemeente moet bereikbaar zijn voor iedereen. Digitalisering biedt veel kansen, maar zet ook een deel van de inwoners buitenspel. We ontwikkelen een '**lokale digitale agenda**' waarin we de digitale ambities verder kunnen realiseren en de risico's voor inwoners in kaart brengen.
- Vooraf aan inwonersparticipatie **communiceren we helder** over de verwachtingen. Na iedere vorm van inwonersparticipatie koppelen we de resultaten en de verwerking ervan terug naar de deelnemers.